

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
_____ 2021 р.,
Протокол № _____
Ректор, голова вченої ради
університету, доктор юридичних
наук, професор
_____ Олег Омельчук
_____ 2021 р.

М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«СУДОВІ СИСТЕМИ І ПОРІВНЯЛЬНЕ СУДОВЕ ПРАВО»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра
із спеціальності 293 Міжнародне право
галузі знань 29 Міжнародні відносини**

ОНОВЛЕНО:

доцент кафедри кримінального права та процесу,
кандидат юридичних наук, доцент

_____ Анна ПРИСЯЖНА
«22»серпня 2023 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри кримінального права та процесу
«28» серпня 2023 року, протокол №1.

Завідувач кафедри

кандидат юридичних наук, доцент _____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ
«28»серпня 2023 року

ЗМІСТ

			Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни		2
2.	Заплановані результати навчання		3
3.	Програма навчальної дисципліни		5
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни		7
	4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	7
	4.2.	Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять	8
	4.3.	Завдання для самостійної роботи студентів	9
	4.4.	Індивідуальні завдання	12
5.	Методи навчання та контролю		12
6.	Схема нарахування балів		12
7.	Рекомендовані джерела		14
	7.1.	Основні джерела	14
	7.2.	Допоміжні джерела	14
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		15

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	– 29 Міжнародні відносини
2.	Код і назва спеціальності	– 293 Міжнародне право
3.	Назва спеціалізації	– кримінально-правова
4.	Назва дисципліни	– Судові системи і порівняльне судове право
5.	Тип дисципліни	– вибіркова
6.	Код дисципліни	– ВД 2.1.15.
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9.	Курс / рік навчання	– другий
10.	Семестр	– четвертий
11.	Обсяг вивчення дисципліни:	
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3,5 / 105
	2) денна форма навчання:	
	аудиторні заняття (годин)	– 46
	% від загального обсягу	– 48,3
	лекційні заняття (годин)	– 26
	% від обсягу аудиторних годин	– 11,96
	семінарські заняття (годин)	– 20
	% від обсягу аудиторних годин	– 9,2
	самостійна робота (годин)	– 59
	% від загального обсягу	– 61,95
	тижневих годин:	
	аудиторних занять	– 1
	самостійної роботи	– 0,9
	Форма семестрового контролю	– залік
	Місце дисципліни в логічній схемі:	
	1) попередні дисципліни	– ОДПП 1.2.1. Теорія держави і права; ОДПП 1.2.4. Правничі системи сучасності
	2) супутні дисципліни	– ВД 2.1.17 Основи кримінального процесу;

3) наступні дисципліни	ОДПП 1.2.6. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини – ВД 2.1.44 Міжнародне співробітництво у сфері боротьби зі злочинністю; ОДПП 1.2.15. Порівняльне кримінальне право і процес; ВД 2.1.18. Право зовнішніх зносин
Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності: К2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. К3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. К7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Фахові компетентності спеціальності К1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві. К7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів К12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції. К13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
Програмні результати навчання	ПР3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. ПР4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми. ПР5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю. ПР12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло. ПР13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту. ПР18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи. ПР19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права. ПР21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен:
1. Знання
<i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>
1.1) відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату дисципліни;
1.2) відтворювати принципи побудови судових систем України та зарубіжних країн;
1.3) описувати порядок організації, структуру органів судової влади;
1.4) знаходити основні проблеми організації та діяльності судів;
1.5) визначати особливості та специфіку здійснення правосуддя в нашій держав та зарубіжних країнах.
2. Розуміння
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази;</i>

<i>прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	пояснювати зміст дефініцій основних термінів, що розкривають суть судової діяльності;
2.2)	передбачати наявність проблем та їх вирішення у функціонуванні судових систем країн континентальної та англосаксонської системи права;
2.3)	обговорювати зміст законодавства, що регламентує завдання, побудову та основи діяльності суду;
2.4)	обговорювати співвідношення судової діяльності з іншими видами державної діяльності.
3. Застосування знань	
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	виявляти недоліки в побудові судової системи України та інших держав;
3.2)	демонструвати вміння складати проекти судових актів;
3.3)	правильно розуміти та тлумачити зміст міжнародно-правових документів у сфері правосуддя;
3.4)	демонструвати вміння тлумачити і застосовувати норми законодавства України та інших нормативних актів, що регламентують організацію і основи діяльності судів;
4. Аналіз	
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	виділяти головні положення, викладені в нормативно-правових актах;
4.2)	аналізувати судову практику;
4.3)	правильно тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти щодо організації та діяльності судових органів у вирішенні практичних ситуацій;
4.4)	системно тлумачити положення законодавства щодо організації та функціонування судової влади у різних країнах.
5. Синтез	
<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>	
5.1)	аргументувати потребу реформування судової системи;
5.2)	узагальнювати законодавство, що регулює питання організації та діяльності судової влади;
5.3)	формулювати власні висновки по вивченому матеріалу;
5.4)	виокремлювати необхідні критерії для класифікації сучасних судових систем;
5.5)	пояснювати засади організації і діяльності судової влади.
6. Оцінювання	
<i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>	
6.1)	виокремлювати системні взаємозв'язки та способи реалізації міжнародних стандартів правосуддя у різних країнах.
6.2)	узагальнювати основні поняття судового права, його предмет та джерельну базу;
6.3)	встановлювати сутність, характерні ознаки, завдання та функції судової влади;
6.4)	оцінювати вимоги щодо несумісності.
7. Створення (творчість)	
<i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	планувати перспективи подальшого вдосконалення діяльності судової влади;
7.2)	складати проекти процесуальних документів;
7.3)	вільно орієнтуватися в особливостях організації судової системи та здійснення судочинства відповідно до певної правової системи;

7.4) пропонувати альтернативні шляхи вирішення існуючих проблем в діяльності судової влади України.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, система та завдання дисципліни «Судові системи та порівняльне судове право»

Гене́за концепції судового права. Формування правових ідей про судове право у ХІХ – ХХ ст. Предмет, система і завдання навчальної дисципліни «Судові системи та порівняльне судове право». Співвідношення навчальної дисципліни «Судові системи та порівняльне судове право» з іншими юридичними дисциплінами. Взаємозв'язок судового права з іншими галузями права. Методологія дослідження судового права. Основні поняття навчального курсу «Судові системи та порівняльне судове право». Співвідношення судової влади і судового права. Принципи судового права. Поняття, характерні ознаки та види судово-правових відносин.

Тема 2. Джерела судового права

Поняття і класифікація джерел судового права. Міжнародно-правові акти як джерела судового права. Судова політика як результат діяльності органів судової влади. Акти органів судової влади: поняття, види і основні ознаки. Рішення місцевих судів: види і порядок набуття чинності. Рішення апеляційних судів. Рішення вищих спеціалізованих судів. Акти Верховного Суду України. Акти Конституційного Суду України. Акти міжнародних судових установ як джерела судового права. Порядок виконання і застосування практики Європейського суду з прав людини. Акти судового правозастосування як джерело права в Україні, їх теоретичне і прикладне значення.

Тема 3. Судові системи як предмет порівняльного судового права

Суд, судова влада та судова система: розмежування понять. Характерні ознаки судових систем. Світові стандарти побудови судових систем. Принципи побудови судових систем сучасності. Типологія сучасних судових систем. Трансформація функцій судової влади та їх реалізація через систему судів. Зміст «права на судовий захист» та його вплив на формування судових систем сучасності. Порівняльно-правовий аналіз моделей судових систем світу. Особливості організації судових систем в романо-германській та англо-американських правових системах. Особливості побудови судових систем в унітарних та федеративних державах. Міжнародні стандарти організації і функціонування судових систем.

Тема 4. Суб'єкти судового права

Поняття, види і характерні ознаки суб'єктів судового права. Суд як основний суб'єкт судового права. Суддя як суб'єкт судового права. Вища кваліфікаційна комісія суддів України як суб'єкт судового права. Національна школа суддів як суб'єкт судового права. Органи суддівського самоврядування як суб'єкти судового права. Громадяни як суб'єкти судового права. Держава як учасник судових правовідносин.

Тема 5. Судова влада та судова система України

Судова влада в системі поділу державної влади. Поняття та характерні ознаки судової влади. Основні завдання судової влади. Форми реалізації судової влади. Судочинство як основна форма реалізації судової влади. Поняття, класифікація та характеристика функцій судової влади. Правосуддя: поняття та сутність. Судовий контроль. Поняття, система та значення принципів судової влади. Класифікація принципів судової влади. Основоположні принципи судової влади. Становлення судової системи України та її реформування

відповідно до європейських стандартів. Ознаки та загальна характеристика судової системи України. Принципи побудови судової системи України. Рівні судової системи України. Поняття та види судових інстанцій. Порядок та підстави утворення та ліквідації судів. Визначення кількості суддів у судах. Порядок призначення на адміністративні посади у судах. Види, компетенція та склад місцевих судів. Види, компетенція та склад апеляційних судів. Види, компетенція та склад вищих спеціалізованих судів. Правовий статус Верховного Суду. Компетенція, структура та порядок формування Конституційного Суду України. Принципи діяльності Конституційного Суду України.

Тема 6. Судові системи країн-засновниць Європейського Союзу (на прикладі судової системи Франції та судової система Федеративної Республіки Німеччини)

Класифікація судових систем країн Європейського Союзу. Особливості історичного формування судових систем держав континентальної (романогерманської) системи права. Загальні риси континентальної моделі судової системи. Особливості національних моделей правосуддя континентальної системи права. Основні тенденції сучасної трансформації судових систем континентальної (романо-германської) системи права. Конституційні засади судової системи ФРН. Особливості організації судової системи у ФРН. Система судів звичайної та адміністративної юрисдикції. Система судів юрисдикції з трудових та соціальних питань. Система судів з питань фінансової юрисдикції. Єдиний сенат верховних судових установ. Статус суддів: професійні та непрофесійні. Особливості організації роботи та правового статусу апарату судів у ФРН. Органи, що забезпечують функціонування судів у ФРН. Конституційні засади судової системи Франції. Система судів загальної юрисдикції Франції. Система установ адміністративної юрисдикції у Франції. Суд у розв'язанні конфліктів. Установи правосуддя Парламенту. Контрольні повноваження суду відносно окремих заходів спеціальних служб. Інститут магістратури: магістрати, Вища рада магістратури.

Тема 7. Судові системи нових країн Європейського Союзу (Польщі, Латвії, Литви, Естонії)

Судова система Польщі. Судова система Латвії. Судова система Литви. Судова система Естонії. Судова система Хорватії: особливості організації судів загальної юрисдикції та спеціалізовані судові установи. Органи суддівського самоврядування Хорватії та управління судами.

Тема 8. Судові системи країн-кандидатів у члени Європейського Союзу

Вимоги Європейського Союзу до судових систем країн-кандидатів у члени ЄС та особливості їх виконання. Конституційні засади судової системи Туреччини. Організаційна структура судоустрою Туреччини. Спеціалізована юрисдикція Туреччини. Суд з юрисдикційних конфліктів Туреччини. Конституційна юстиція в Туреччині. Правовий статус суддів в Туреччині. Судова система Албанії. Судова система Боснії та Герцеговини. Судова система Чорногорії.

Тема 9. Формування та розвиток інституту суду в системі загального права (на прикладі судової системи Великої Британії та США)

Особливості історичного формування судових систем держав загальної (англо-американської) системи права. Правові доктрини у формуванні моделі правосуддя загального права. Статутне право в еволюції моделі правосуддя загального права. Загальні риси та типологічні особливості організації судоустрою та судочинства в країнах загальної (англо-американської) системи права. Основні тенденції сучасної трансформації судових систем загальної (англо-американської) системи права. Правові засади судоустрою Великої Британії. Система судів Англії і Уельсу: суди графств, магістратські суди, Високий, Королівський та Апеляційний суди. Судова система Шотландії: суди нижчого рівня, вищі

суди, спеціальні суди. Судова система Північної Ірландії. Суд Палати лордів. Суди спеціальної юрисдикції у Великій Британії (Суд коронера, трибунал з питань трудових відносин, Суд у справах про порушення свободи конкуренції, військові трибунали, церковні суди, інші спеціалізовані суди). Верховний Суд Великої Британії: порядок формування, структура, юрисдикція. Статус суддів: професійні та мирові. Суд присяжних. Конституційні засади судової системи США. Процедура судового розгляду справ в США. Федеральна система судів: звичайна та спеціальна компетенція. Верховний суд США: організаційний статус, конституційна юрисдикція, остаточна апеляційна юрисдикція. Судові системи штатів: загальна характеристика, особливості взаємовідносин із федеральними судами. Статус суддів. Суд присяжних. Персонал суду.

Тема 10. Судові системи держав Співдружності Незалежних Держав

Порівняльна характеристика судових систем держав СНД: Росія, Білорусь, Молдова, Казахстан. Органи Конституційної юрисдикції. Суди загальної юрисдикції. Статус суддів. Суд присяжних та народні засідателі. Міжнародні судові органи пострадянського простору: моделі міждержавної взаємодії ООН, Співдружності Незалежних Держав, Євразійського економічного співтовариства та Митного союзу.

Тема 11. Модель судової системи в системі ісламського права

Витоки ісламської традиції правосуддя. Вплив ісламської школи права на становлення моделі судової системи. Загальні риси та типологічні особливості організації судоустрою та судочинства в країнах ісламського права. Основні тенденції сучасної трансформації судових систем в країнах ісламського права.

Тема 12. Моделі правосуддя міждержавних інтеграційних об'єднань. Становлення судової моделі Суду Європейського Союзу. Моделі міжнародного кримінального правосуддя

Особливості організації моделі правосуддя в сучасних міжнародних інтеграційних об'єднаннях. Юридична сила рішень міжнародних судових інститутів та їх значення для правової системи окремих країн. Європейський суд з прав людини: структура, компетенція, порядок звернення та прийняття рішень. Етапи становлення наддержавної судової системи Європейського Союзу. Структура судової системи ЄС. Завдання та юрисдикція Суду ЄС. Порядок формування складу та статус судді Суду ЄС. Природа міжнародного кримінального правосуддя. Моделі міжнародної кримінальної юстиції. Правовий статус, структура Міжнародного кримінального суду. Спеціальні міжнародні кримінальні трибунали ad hoc, утворені Радою Безпеки ООН. Змішана модель міжнародного кримінального правосуддя: види та особливості утворення та функціонування.

Тема 13. Недержавна юстиція

Поняття та види органів недержавної юстиції, її призначення та місце в правовій системі країни. Квасисудові установи: поняття, види та призначення. Інститути медіації та пробації. Зміст «відновлювального правосуддя». Третейські суди як різновид недержавної юстиції: Росія, Україна, США, Франція, Німеччина. Релігійні суди як різновид недержавної юстиції: церковні та релігійні суди. Суди, що функціонують на засадах звичаєвого права (Казахстан, Киргизія, країни Тропічної Африки та Океанії).

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ те-ми	Назва теми	Кількість годин					
		Денна форма навчання					
		Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Тема 1. Предмет, система та завдання дисципліни «Судові системи та порівняльне судове право»	4	1	-	-	-	3
2.	Тема 2. Джерела судового права	3	1	-	-	-	2
3.	Тема 4. Суб'єкти судового права	10	2	4			4
4.	Тема 5. Судова влада та судова система України	12	6	4	-	-	2
5.	Теми 5 «Конституційний Суд в Україні та зарубіжних країнах»	10	2	2			6
6.	Тема 6. Судові системи країн-засновниць Європейського Союзу (на прикладі судової системи Франції та судової система Федеративної Республіки Німеччини)	10	2	4	-	-	4
7.	Тема 7. Судові системи нових країн Європейського Союзу (Польщі, Латвії, Литви, Естонії)	9	2	1	-	-	6
8.	Тема 8. Судові системи країн-кандидатів у члени Європейського Союзу	9	2	1	-	-	6
9.	Тема 9. Формування та розвиток інституту суду в системі загального права (на прикладі судової системи Великої Британії та США)	10	4	4	-	-	4
11.	Тема 11. Модель судової системи в системі ісламського права	8	2	-	-	-	6
12.	Тема 12. Моделі правосуддя міждержавних інтеграційних об'єднань. Становлення судової моделі Суду Європейського Союзу. Моделі міжнародного кримінального правосуддя	8	2	-	-	-	6
13.	Тема 13. Недержавна юстиція	6	-	-	-	-	6
Всього годин:		105	26	20	-	-	59

4.2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назви тем	Кількість годин
		Денна форма
1.	Тема 4. Суб'єкти судового права	4
2.	Тема 5. Судова влада та судова система України	4
3.	Тема 6. Судові системи країн-засновниць Європейського Союзу (на прикладі судової системи Франції та судової система Федеративної Республіки Німеччини)	2
4.	Тема 7. Судові системи нових країн Європейського Союзу (Польщі, Латвії, Литви, Естонії)	1
5.	Тема 8. Судові системи країн-кандидатів у члени Європейського Союзу	1
6.	Тема 9. Формування та розвиток інституту суду в системі загального права (на прикладі судової системи Великої Британії та США)	4
7.	Тема 10. Судові системи держав Співдружності Незалежних Держав	2
8.	Тема 11. Модель судової системи в системі ісламського права	1
9.	Тема 12. Моделі правосуддя міждержавних інтеграційних об'єднань. Становлення судової моделі Суду Європейського Союзу. Моделі міжнародного кримінального правосуддя	1
Всього годин:		20

4.3. Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назви тем та зміст завдань	Кількість годин
		Денна форма
1.	Тема 1. Предмет, система та завдання дисципліни «Судові системи та порівняльне судове право»	2
	<i>Завдання:</i>	
	1. Проаналізувати поняття, характерні ознаки та види судово-правових відносин.	
	2. Дослідити співвідношення навчальної дисципліни «Судові системи та порівняльне судове право» з іншими юридичними дисциплінами.	
	4. Дослідити співвідношення судової влади і судового права.	
2.	Тема 2. Джерела судового права	2
	<i>Завдання:</i>	
	1. Проаналізувати акти міжнародних судових установ як джерела судового права.	
	2. Проаналізувати порядок виконання і застосування практики Європейського суду з прав людини.	
	3. Дослідити роль постанов Пленуму Верховного Суду в процесі правозастосування.	

3	Тема 3. Судові системи як предмет порівняльного судового права		6
	Завдання:	1. Дослідити судові системи країн ЄС.	
		2. Провести порівняльно-правовий аналіз моделей судових систем світу.	
		3. Дослідити принципи побудови судової системи України.	
4.	Тема 4. Суб'єкти судового права		6
	Завдання:	1. Дослідити значення Національної школи суддів як суб'єкта судового права.	
		2. Сутність суддівського самоврядування в Україні.	
		3. Дослідити міжнародні стандарти незалежності суддів	
5.	Тема 5. Судова влада та судова система України		2
	Завдання:	1. Дослідити принципи побудови судової системи України.	
		2. Проаналізувати процедуру створення та ліквідації судів(які підстави для цього та які наслідки її порушення?).	
		3. Дослідити місце судової влади в системі поділу влади.	
		4. Дослідити сучасні проблеми організації та функціонування в Україні судової влади.	
6.	Тема 6. Судові системи країн-засновниць Європейського Союзу (на прикладі судової системи Франції та судової система Федеративної Республіки Німеччини)		4
	Завдання:	1. Особливості історичного формування судових систем держав континентальної (романо-германської) системи права.	
		2. Основні тенденції сучасної трансформації судових систем континентальної (романо-германської) системи права.	
		3. Інститут магістратури: магістрати, Вища рада магістратури.	
		4. Органи, що забезпечують функціонування судів у ФРН.	
7.	Тема 7. Судові системи нових країн Європейського Союзу (Польщі, Латвії, Литви, Естонії)		6
	Завдання:	1. Дослідити професійно важливі якості судді нових країн Європейського Союзу.	
		2. Проаналізувати діяльність органів суддівського самоврядування Хорватії та управління судами.	
		3. Дослідити діяльність органів, що забезпечують функціонування судів у Польщі, Латвії, Литви, Естонії.	

8.	Тема 8. Судові системи країн-кандидатів у члени Європейського Союзу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати організаційну структуру судоустрою Туреччини. 2. Дослідити основний документ, що визначає напрямки реформування судової влади Туреччини. 3. Дослідити судову систему Албанії. 	5
9.	Тема 9. Формування та розвиток інституту суду в системі загального права (на прикладі судової системи Великої Британії та США)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте характеристику Основних тенденцій сучасної трансформації судових систем загальної (англо-американської) системи права. 2. Дослідити суди спеціальної юрисдикції у Великій Британії 3. Дослідити Федеральну систему судів: звичайна та спеціальна компетенція. 4. Судова система Північної Ірландії. 	4
10.	Тема 10. Судові системи держав Співдружності Незалежних Держав	<ol style="list-style-type: none"> 1. Суд присяжних та народні засідателі. 2. Дослідити міжнародні судові органи пострадянського простору. 	6
11.	Тема 11. Модель судової системи в системі ісламського права	<ol style="list-style-type: none"> 1. Витоки ісламської традиції правосуддя. 2. Основні тенденції сучасної трансформації судових систем в країнах ісламського права. 	5
12.	Тема 12. Моделі правосуддя міждержавних інтеграційних об'єднань. Становлення судової моделі Суду Європейського Союзу. Моделі міжнародного кримінального правосуддя	<ol style="list-style-type: none"> 1. Європейський суд з прав людини: структура, компетенція, порядок звернення та прийняття рішень. 2. Змішана модель міжнародного кримінального правосуддя: види та особливості утворення та функціонування. 	5
13.	Тема 13. Недержавна юстиція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види органів недержавної юстиції, її призначення та місце в правовій системі країни. 2. Квасісудові установи: поняття, види та призначення. 3. Зміст «відновлювального правосуддя». 4. Третейські суди як різновид недержавної юстиції: Росія, Україна, США, Франція, Німеччина. 5. Релігійні суди як різновид недержавної юстиції: церковні та релігійні суди. 6. Суди, що функціонують на засадах звичаєвого права (Казахстан, Киргизія, 	6

	країни Тропічної Африки та Океанії).	
Всього годин:		59

4.4. Індивідуальні завдання

У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді науково-дослідних робіт та рефератів. Теми науково-дослідних робіт та рефератів, а також методичні рекомендації щодо їх виконання визначаються в навчально-методичних матеріалах з навчальної дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань;
- складання окремих видів документів.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове(у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;

4) захист підготовленого звіту про виконання ІНДЗ;

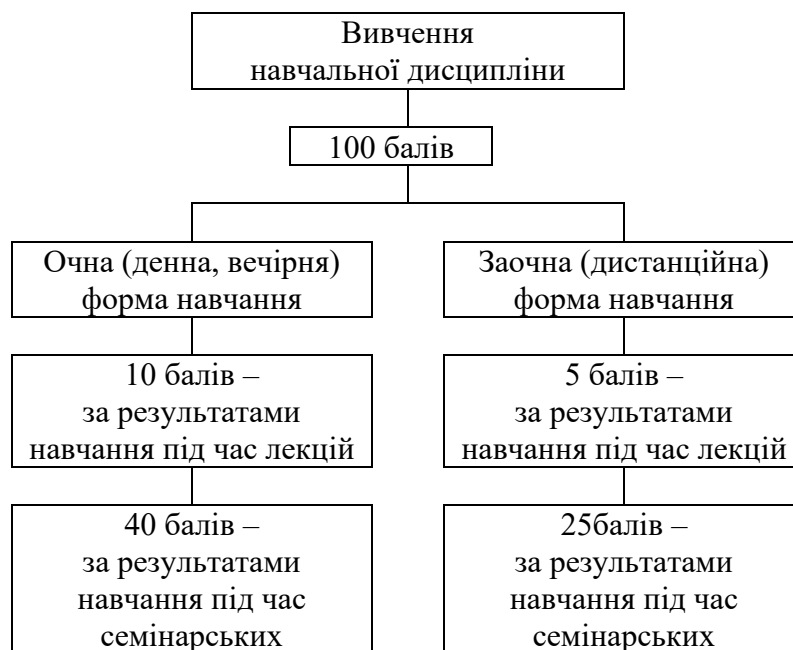
5) складання окремих видів документів за ситуаційними завданнями;

6) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового семестрового заліку (виконання тестових завдань на Google disk) за обсягом навчального матеріалу, визначеним робочою програмою, і в терміни, встановлені розкладом.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 13 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій												
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Денна	13	0,8	1,5	2,3	3,1	3,8	4,6	5,4	6,2	6,9	7,7	8,5	9,5	10

6.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 10 семінарських занять за денною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол № 14).

6.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

№ з/п	13 тем	Номер теми													Усього балів
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	15

2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	6	5
	Усього балів		20

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 21.08.2021)
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_004 (дата звернення 21.08.2021)
3. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 року № 1402-VIII // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (дата звернення 21.08.2021)
4. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-19> (дата звернення 21.08.2021)
5. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2136-19> (дата звернення 21.08.2021)
6. Назаров І. В. Принципи побудови судової системи : монографія / І. В. Назаров. - Х. : ФІНН, 2009. - 144 с.
7. Порівняльне судове право : навч. посіб. / І. Є. Марочкін [та ін.]; за ред.: І. Є. Марочкіна, Л. М. Москвич. – Х.: Право, 2008. – 112 с.
8. Правосудие в современном мире: монографія / под ред. В. М. Лебедева, Т. Я. Хабриевой. – М.: Норма: ИНФРА-М, 2012. – 704 с.
9. Шишкін В. І. Судові системи країн світу : навч. посіб.: у 3 кн. / В. І. Шишкін. – К.: Юрінком Інтер, 2001.

7.2. Допоміжні джерела

10. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993 року № 3781 – XII // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3781-12> (дата звернення 21.08.2021)
11. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення 21.08.2021)
12. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page> (дата звернення 21.08.2021)
13. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 року № 2747-IV // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=2747-15> (дата звернення 21.08.2021)
14. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 року № 1798 - XII // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1798-12>. (дата звернення 21.08.2021)

15. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 року № 1618 - IV // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1618-15> (дата звернення 21.08.2021)
16. Авраменко О. Порівняльний аналіз судової системи України та судових систем мусульманських країн / О. Авраменко, А. Авраменко // Іслам і Україна: Роботи учасн. першого Всеукр. ім. А. Кримського конкурсу ісламознав. дослідж. молодих учених. - К. : Ансар Фаундейши / Всеукраїнська громадська організація "Український центр ісламознавства", Ісламський громадський культурний центр м. Києва, 2005. - С. 7-34.
17. Бабкова В. С. Міжнародні стандарти як джерела судового права України / В.С. Бабкова // Право України. – 2015. – № 7. – С. 136-143.
18. Глущенко С. В. Єдність судової юрисдикції: продовження дискусії у доктринальній площині / С. В. Глущенко // Право України. – 2015. – № 3. – С. 78-86.
19. Городовенко В. В. До питання визначення правової природи та системи принципів судового права / В. В. Городовенко // Право України. – 2015. – № 3. – С. 42-52.
20. Городовенко В. В. Принципи судової влади : монографія / В. В. Городовенко ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого". - Харків : Право, 2012. - 448 с.
21. Ковыршина Н. А. Особенности судебных систем в странах Арабского Востока (на примере Катара и Саудовской Аравии) / Н. А. Ковыршина // Современное право : научно-практический журнал. - 2012. - № 10. - С. 130-133.
22. Лобойко Л. М. Концепція судового права у контексті судового захисту прав і свобод / Л. М. Лобойко, О. Г. Шило // Право України. – 2015. – № 3. – С. 60-70.
23. Москвич Л. М. Ефективність судової системи: концептуальний аналіз: [монографія] / Л. М. Москвич. – Харків: Фінн, 2011. – 384 с.
24. Москвич Л. М. Судове право: крок від теорії до галузі права / Л.М. Москвич // Право України. – 2015. – № 3. – С. 18-25.
25. Назаров І. В. Джерела судового права / І. В. Назаров // Право України. – 2015. – № 3. – С. 53-59.
26. Назаров І. В. Судові системи країн ЄС та України: генезис та порівняння: [монографія] / І. В. Назаров. – Харків: Фінн, 2011. – 432 с.
27. Назаров І. В. Класифікація судових систем європейських держав / І. В. Назаров // Вісник Академії правових наук України : зб. наук. пр. / Акад. прав. наук України. - Х. : Право, 2011. - 2011 р. №1(64). - С. 198-207
28. Овсяннікова О. О. Належна (справедлива) судова процедура як гарантія довіри громадськості до судової влади / О. О. Овсяннікова // Право України. – 2015. – № 7. – С. 128-135.
29. Овчаренко О. М. Юридична відповідальність судді: теоретико-прикладне дослідження: [монографія] / О. М. Овчаренко. – Харків: Право. – 576 с.
30. Прилуцький С. В. Судове право як концептуальна основа судової влади України / С. В. Прилуцький // Право України. – 2015. – № 3. – С. 26-41.
31. Селіванов А. О. Судове право як самостійна галузь системи сучасного українського права / А. О. Селіванов // Право України. – 2015. – № 3. – С. 9-17.
32. Сердюк В. В. Судовий процес як фундамент для реформування судової системи / В. В. Сердюк // Право України. – 2015. – № 3. – С. 71-77.
33. Судова система Туреччини [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.gmu-countries.ru/asia/turkey/sudebnaya_sistema.html
34. Юревич І. В. Судове право як гарантія єдності судової влади / І.В. Юревич // Право України. – 2015. – № 5. – С. 194-201.
35. Шокіна Т. В. Суди у системі мусульманського права / Т. В. Шокіна // Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2004. - 1. - С. 92-103.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua>
2. <http://www.president.gov.ua>
3. <http://www.kmu.gov.ua>
4. <http://www.gp.gov.ua/>
5. <http://www.mvs.gov.ua/>
6. <https://nabu.gov.ua/>